

indgaaes borgerligt, da vilde det vel møde meget mere Banskfellighed; men jeg troer ikke, at de, som virkelig have isinde at gifte sig, ville opgive det derfor.

Cultusministeren: Der er berørt et Punkt, som jeg foreløbigt vil yttre mig om, og hvorom jeg vil tilstaae, at jeg aldrig har havt Tvivl, nemlig om at Folketirken hører til de her i Landet anerkjendte Troessamfund. At Folketirken imellem disse anerkjendte Troessamfund indtager en særlig, og jeg troer at turde og burde sige en fortrinlig Stilling, derom har jeg ligesaa lidet Tvivl; men den har den fulde Anerkjendelse af Staten i sin Bestaaen her i Landet. Naar der er talt om Nødvendigheden af at opsætte den endelige Ordning af de omhandlede Gjenstande, indtil de fra Folketirken afvigende Troessamfunds Forhold kunne ordnes ved Lov, saa maa jeg, hvad dette Punkt angaaer, henholde mig til, hvad der blev yttret af den ærede Taler, der nu satte sig. Der er i denne Sag ikke væsentligt Spørgsmaal om Grundlovens § 83, men om Grundlovens § 84; der er Spørgsmaal om at skaffe Individet de Rettigheder, som ikke bør nægtes dem, hvad enten de høre til det ene eller det andet Troessamfund, eller om de ikke høre til noget Troessamfund; thi vi tør ikke udelukke Tanken paa den Mulighed, at der kan være, og det endog religiøst og alvorlig religiøst stemte Mennesker, der ikke slutte sig til noget bestemt Troessamfund. Hvad nu angaaer den Ordning, der er foreslaaet i det Udkast, som anbefales af Udvalgets Fleertal, saa maa jeg, med Hensyn til, hvad der yttredes af Rigsdagsmanden for Sorø Amts, jeg troer, det er 3die District (Steen), bemærke, at jeg ikke anseer det for en berettiget Paastand, naar der siges, at der ved dette Lovudkast indføres et forskjelligt Ægteskab, hvoraf det ene tillægges en høiere Værdi, end det andet. Der gjøres

paa det Omraade, hvorom her er Spørgsmaal, ingen Forskiel paa de to Former for Ægteskabets Indgaaelse; thi der er alene Spørgsmaal om deres borgerlige Værdi, og den er efter Lovudkastet fuldkommen eens for dem begge. Jeg kan ikke gaae saavidt, at jeg ganske kan tiltræde, hvad der blev sagt af den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns Amts 6te District (Mourier), i den Form, hvori det blev sagt, om Bestræbelsen efter at fastholde, saavidt muligt, den kirkelige Vielse, som en Bestræbelse, der egentlig laae i Statens Op-gave; men jeg maa dog paa den anden Side erklære, at det forekommer mig, at det Folk, der i sin Grundlov har optaget de Bestemmelser, som vor Grundlov har optaget om de religiøse Samfunds Forhold, og navnlig i § 8 af sin Grundlov har stillet Bestemmelser om en Kirke, der, hvad man end har villet underlægge Navnet, dog er betegnet som staaende i et særligt Forhold til Folket, at dette samme Folk har derved yttret, at det erkjender Vigtigheden af det religiøse Liv hos sig, og det er altsaa velbegrunder, naar det antages, at Staten kan have en Interesse ved, at det Religiøse i de forskjellige Former, som det giver sig, og hvori det fremtræder i Ordningen af Samfund og Kirker, ogsaa trænger ind i de vigtigste Livsforhold for Borgerne; men det er et Duffe fra Statens Side, det er ikke en Bestræbelse, som kan faae nogen Indflydelse paa Bedømmelse af Handlingens borgerlige Gylbig-hed og Værd. Vi ere jo ved denne 1ste § kommen til hele Hovedspørgsmaalet, Spørgsmaalet om det borgerlige Ægteskabs Udstrækning til Alle eller Indskrænkning til en vis Kreds, og jeg har allerede sagt, at jeg ikke antager, at der er nogen grundlovmæssig Nødvendighed for, at Tilladelsen til borgerligt Ægteskab udstrækkes til Alle, og endnu mindre, at der er nogen Trang hertil hos Folket.